

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2018. gada 7. martā

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

308. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Dambis, D. Baltiņa, V.Brūzis, I.Purmale, A.Kušķis, J.Asaris, J. Zilgalvis
Sēdē piedalās:
G.Princis, U. Bratuškins
K.Kukaine – VKPAI
Projektu pārstāvji:
Kalēju iela 57 – S. Māliņa, G. Pečulis
Republikas laukums 4 – N. Saminskis, V.Holcmane
Kalēju iela 43/Vecpilsētas iela 8 – J. Šūpols
Aleksandra Čaka iela 124 – K. Zolbergs

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: A.Kaurāte

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 307. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padomes priekšsēdētājs informē, ka saņemti iesniegumi no Būvvaldes. Lemj papildināt darba kārtību ar jautājumiem par biroju ēku lit.004 un lit.005 pārbūves Kalēju ielā 43/Vecpilsētas ielā 8 būvprojektiem un papildus stāva izbūvi daudzdzīvokļu ēkai Aleksandra Čaka ielā 124 (iesniedzējs Būvvalde).

2.

Padomes 308.sēde

Padome vienojas nākamo sēdi sasaukt 2018. gada 21. martā plkst. 14:00, aiznākamo sēdi – 11. aprīlī 14.00.

3.

Ēkas pārbūve Rīgā, Kalēju ielā 57; iesniedzējs: VKPAI.

Ziņo K. Kukaine. VKPAI lūdz padomes viedokli par jumta pārveidojumiem. G. Pečulis iepazīstina ar situāciju, iespējams padomju laikā izbūvēts 5. stāvs sliktā kvalitātē un risinājumu, atgriezties pie vēsturiskās situācijas, nezaudējot telpas un veidojot mansarda stāvu ar jumta izbūvi. Lūdz konsultēt, kurš no variantiem izstrādājams.

V. Brūzis lūdz precizēt, kad izveidota patreizējā dzega. G. Pečulis: ēka celta pēc G. Berči projekta, dzega fiksēta 20. gs. 30. gados. Precizē, ka risinājums paredz izmaiņas fasādē, metāla apdari, tādejādi vizuāli samazinot augstumu.

A. Kronbergs: Vai priekšlikums saderīgs ar funkcionālisma stilistiku? G. Pečulis: Ēkas augšdaļa sliktā tehniskā stāvoklī un jānojauc, jautājums, vai atgriezties pie pašreizējā risinājuma vai cita.

A. Kušķis precizē, ka vizualizācijā redzamais ir esošās kāpņu telpas jumts. Ēka – kultūrvēsturiski vērtīga

ēka. Ja konstrukcija nolietojusies, uzskata, ka 1. risinājums pieņemamāks. Apdari nevajadzētu veidot, atgādinot mansarda jumtu.

G. Princis: Jaunais stāvs nav pats par sevi saglabājams, atjaunot stāvu iespējams, taču mansarda tipa jumtu neuzskata par iederīgu. Svarīgi, lai jaunais risinājums ar šodienas formu raksturu, mūsdienīgiem materiāliem.

D. Baltiņa: Stāvs ir atjaunojams. Tas, ka stāvs izbūvēts padomju laikos, nav iemesls to nesaglabāt. Uzskata, ka Rīgai nav raksturīgs ieskārdoti stāvi, kas izliekas par jumta turpinājumu, lai arī tādi nav. Aicina atjaunot stāvu pieklusināti un vienkārši, necenšoties radīt mūsdienu nospiedumu. Lai spriestu par jumta izbūvju risinājumu, jāredz jaunais priekšlikums.

V. Brūzis: Uzskata, ka, nosakot kultūrvēsturisko vērtību, nav šaubījušies, ka pašreizējais veidols iederīgs un ēkas arhitektūrai atbilstošs. Piedāvātā apdares materiāla maiņa nav tik veiksmīga kā esošais risinājums. Neatbalsta piedāvāto risinājumu.

J. Dambis: Rīgā ir daudz mansarda jumtu, taču šajā gadījumā aicina palikt pie esošā arhitektoniskā risinājuma, tikai labā būvniecības kvalitātē.

J. Zilgalvis arī uzskata, ka mansarda jumtu nevajadzētu likt, jo ēka kā funkcionālisma piemērs to neprasa. Aicina atjaunot padomju laika izbūvi labā būvniecības kvalitātē. Uzskata, ka nav nepieciešamības spēlēties ar stiklu, skārdu vai citiem materiāliem.

J. Asaris papildina, ka kā Ēkas kultūrvēsturisko vērtību veidojošie elementi ir būvapjomu un fasāžu kompozīcija, fasāžu apdare un autentiskās detaļas, publiskajā ārtelpā uztveramais apjomu kārtojums (ieskaitot jumta formu), ārējās arhitektūras detaļas un apdare, logu vēsturiskais dalījums, līdz ar to pievienojas iepriekš izteiktajiem viedokļiem un uzskata, ka saglabājams pašreizējais risinājums, izpildot labā kvalitātē.

U. Bratuškins: Ēkas funkcionālisma arhitektūra nesader ar mansarda tipa uzbūvēm. Pievienojas iepriekš izskanējušajiem viedokļiem. Sakārtojot uzbūvi, tiktu iegūts labs rezultāts.

I. Purmale piekrīt, ka jā saglabā pašreizējais ēkas veidols, piedāvātie varianti neatbilstoši.

A. Kronbergs: Redz jumtu kā laikmeta zīmi, piekrīt G. Princim, ka paņēmienos var parādīt laikmeta garu, to, ko var izdarīt tagad, bet nevarēja pagājušajā gadsimtā. Tas var būt neliels štrihs, viens izcils logs, turpinot dažādu laikmetu zīmju uzkrāšanos pilsētvidē, saglabājot padomju arhitektu paveikto.

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt ēkas pārbūves Rīgā, Kalēju ielā 57 variantus.

Par – 1 – A. Kušķis (atbalsta 1. variantu)

Pret – 7 – J. Asaris, D. Baltiņa, V. Brūzis, J. Dambis, A. Kronbergs, I. Purmale, J. Zilgalvis

Atturas – 0 –

Lēmums: Neatbalstīt ēkas pārbūves Rīgā, Kalēju ielā 57 variantus.

4.

**Arhitektūras ideju konkursa nolikums un programma objektam “Viesnīcas ēku jaunbūves Republikas laukumā 4, Rīgā”;
iesniedzējs: VKPAI.**

J. Dambis aicina skatīt jautājumu, lai padomes ieteikumi tiktu sniegti pēc iespējas agrākā stadijā.

Ziņo N. Saminskis. Lai arī zemes gabali nav Rīgas vēsturiskā centra teritorijā, tā ir nozīmīga, tāpēc plāno rīkot slēgtu konkursu. Pēc Jūrmalas projekta "Leģenda" pieredzes, vēlas veidot projektu, kas uzsvērtu nozīmīgas personas no Latvijas (A.Lapiņš, A. Laime, J. Dāvis, G. Armisteds, hercogs Jēkabs, u.c.). Paredzēta viesnīca, kas atspoguļotu dažādas personības un laikmetus.

A. Kronbergs precizē, ka saruna par konkursa nolikumu un to, vai zemesgabals pēc parametriem atbilstošs plānotajam izmantošanas veidam, jo kā zinām tas ir šaurs, trīsstūrveidīgs, ar nosacījumu par caurbrauktuvi.

A. Holcmane precizē, ka nav paredzētas prēmijas, jo noteikta atlīdzība birojiem, kas uzaicināti piedalīties konkursā.

A. Kušķis. Pēc zonējuma – zemes gabali ir apbūvējami, konfigurācija ir sarežģīta. Tas rada cerības uz interesantu risinājumu. Sarežģītību rada zemes gabala robeža ar Zemkopības ministrijas un Citadeles bankas ēkām, kur noteikts būvlaižu koridors, ko ar detālpilānojamu iespējams mainīt. Tajā paredzēta publiskā ārtelpa, taču tas var būt arī pagalms.

J. Dambis: Vieta zināma, vairākkārt diskutēta. Ir nerealizēta M. fon Gerkāna ideja. Svarīgi pateikt, ka vieta svarīga no vizuālā tēla viedokļa un tai jāpievērš īpaša uzmanība. Nepieciešams izstrādāt vizualizācijas, kas sniegtu priekšstatu, kā jaunais risinājums iederēsies esošajā situācijā un kāds būs ēkas tēls pilsētas panorāmā. Apbūves parametri ir noteikti plānojumā.

V. Brūzis: Jautājums par zemesgabalu, kas pieder citam īpašniekam. Kādas prasības izvirzām vai Zemesgabali vienoti apbūvējami?

N. Saminskis skaidro, ka grib fasādi dalīt vertikāli, radīt sajūtu, ka ir vairākas atsevišķas ēkas. Ēku savienošana svarīga no viesnīcas loģistikas viedokļa. Pašlaik notiek sarunas par vidējā zemes gabala iegādi.

J. Asaris: Ņemot vērā, ka vēsturiskā Citadeles teritorija, iespējami krasta nocietinājumi un jāreķinās ar izmaksām arheoloģiskajai izpētei un uzraudzībai. Iesaka pārbaudīt teritoriju ar ģeoradaru.

D. Baltiņa aicina nolikumā iekļaut konkrētas augstuma un apjoma atzīmes, lai novērstu situāciju, ka tas nolikuma lasītājiem paslīd garām.

J. Dambis Aicina tomēr atsaukties uz apbūves noteikumiem kopumā, lai neradītu priekšstatu, ka ir kaut kas, ko var neievērot. Var ielikt atsevišķi augstuma un gabarītu ierobežojumu, bet tikai kopā ar atsauci arī uz pārējiem noteikumiem. Svarīgi, lai pirms žūrijas notiktu tehniskā izvērtēšana – pārbaudot priekšlikumu atbilstību normatīvajiem aktiem.

V. Brūzis atzinīgi vērtē pasūtītāja iniciatīvu rīkot konkursu.

G. Princis iesaka nolikumam pievienot vēsturisko izpēti, lai labāk identificētu vēsturiskās apbūves struktūru un gūtu iedvesmu nākotnes apbūvei. Aicina rīkot atklātu konkursu. Svarīgi, lai konkurss noslēdzas tikai ar uzvarētāju (1. vietu), lai rezultāts ir spēcīgs.

J. Dambis pilsētbūvnieciskās situācijas analīzi par Citadele apkārtni ir veicis J. Zilgalvis.

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt konkursa nolikumu, iekļaujot šādus nosacījumus:

1. Pieprasīt materiālus par risinājuma vizuālo ietekmi uz pilsētas siluetu, notinumus no Vanšu tilta līdz Miķeļa ielai.
2. Pievienot pārskatu par teritorijas attīstību iepriekšējos gadsimtos.
3. Konkurss jānoslēdzas ar vienu konkrētu uzvarētāju.
4. Teritorijā, kurā līdz šim nav veikti liela apmēra zemes rakšanas darbi un varētu atklāties ar Rīgas pilsētas Citadeles aizsargbūvēm, apbūvi un apdzīvotību saistītas liecības, pirms darbu veikšanas jāparedz arheoloģiskā izpēte.

Par – 8 – J.Asaris, D. Baltiņa, V.Brūzis, J.Dambis, A.Kronbergs, A.Kušķis, I.Purmale, J.Zilgalvis
Pret – 0 –
Atturas – 0 –

Lēmums: Atbalstīt konkursa nolikumu, iekļaujot šādus nosacījumus:

1. Pieprasīt materiālus par risinājuma vizuālo ietekmi uz pilsētas siluetu, notinumus no Vanšu tilta līdz Miķeļa ielai.
2. Pievienot pārskatu par teritorijas attīstību iepriekšējos gadsimtos.
3. Konkursam jānoslēdzas ar vienu konkrētu uzvarētāju.
4. Teritorijā, kurā līdz šim nav veikti liela apmēra zemes rakšanas darbi un varētu atklāties ar Rīgas pilsētas Citadeles aizsargbūvēm, apbūvi un apdzīvotību saistītas liecības, pirms darbu veikšanas jāparedz arheoloģiskā izpēte.

5.

Par biroju ēku lit.004 un lit. 005 pārbūves Kalēju iela 43/Vecpilsētas 8 būvprojektu; iesniedzējs: būvvalde.

V. Brūzis: pasūtītājs realizē divas ēkas no kompleksa. Iepriekš RVC SAP lēmums atkārtoti izskatīt izstrādāto risinājumu.

J. Šūpols informē, ka tiek strādāts arī pie pārējām kvartāla ēkām, sadalot projektu divās daļās. Šajā projektā risināti literi 004 un 005. Inspekcija risinājumus saskaņojusi. Risinājumi paredz lit. 4 jumta nomaiņu, saglabājot apjomu, lit. 5 – pacelt apjomu par diviem stāviem. Paredzēta fasādes atjaunošana, restaurējot epitāfiju.

V. Brūzis. Būvvalde atbalsta. Vai padomē jāvērtē 2. kārtā?

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt biroju ēku lit.004 un lit. 005 pārbūves Kalēju iela 43/Vecpilsētas 8 būvprojektu. 2. kārtu padomē izskatīt atsevišķi.

Par – 8 – J.Asaris, D. Baltiņa, V.Brūzis, J.Dambis, A.Kronbergs, A.Kušķis, I.Purmale, J.Zilgalvis
Pret – 0 –
Atturas – 0 –

Lēmums: Atbalstīt biroju ēku lit.004 un lit. 005 pārbūves Kalēju iela 43/Vecpilsētas 8 būvprojektu. 2. kārtu padomē izskatīt atsevišķi.

6.

Papildus stāva izbūve daudzdzīvokļu ēkai A. Čaka iela 124; iesniedzējs: būvvalde.

Ziņo V. Brūzis. Piecu stāvu funkcionālisma ēka ielas stūrī. Risinājums vairākkārt skatīts Būvvaldes padomē. Jautājums, vai pārveidojums ēkai atbilstošs, īpaši pret pagalmu, kā arī par augstuma palielināšanu, ņemot vērā, ka kvartālā nav tik augstas ēkas.

Projektētāja pārstāvji: Ēka ar nelielu kultūrvēsturisko vērtību. Modelēti izbūves varianti. Iepazīstina ar fotofiksāciju un projekta attīstību un modelētajiem variantiem. Piedāvājumā samazināts jumta izbūvju skaits atbilstoši būvvaldes nosacījumiem. Sagatavojuši arī 4. variantu ar pilna stāva izbūvi. Pēc D. Baltiņas jautājuma precizē, ka plānota tikai bēniņu izbūve. Jumts saglabājies no 1936. gada.

V. Brūzi: Būvvaldei bažas rada pagalma fasādes risinājums ar terasi, kas pretrunā ar funkcionālisma arhitektūru un uztverama no publiskās ārtelpas.

U. Bratušķins neredz pamatu radīt funkcionālisma arhitektūrai neatbilstošas jumta izbūves, ja var realizēt

stāva izbūvi pilnā apmērā, teritorijā, kas atrodas Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības zonā, kurā arī citas ēkas tiks pārbūvētas.

D. Baltiņa neatbalsta jumtu pacelšanu un līdz ar to piedāvājumu.

G. Princis. Piekrīt U. Bratuškinam, atbalsta 4. virzienu.

K. Kukaine komentē, ka šis risinājums, būvprojekts minimālā sastāvā, izstrādāts saskaņā ar iepriekš padomē lemtu un inspekcijā saskaņots.

V. Brūzis: Problēma no publiskās ārtelpas redzamā terase, kas neraksturīga funkcionālisma arhitektūrai. Aicina izvirzīt nosacījumus, lai projekts varētu virzīties uz priekšu.

A. Kušķis: Nevar teikt, ka funkcionālismam nav raksturīgas jumta terases. Ja risinājums būtu vieglāks, iespējams tas liktos pieņemams. Liekas, ka izbūves ir nevis par daudz, bet pārāk lielas un pārāk maz. Sākotnēji variants ar stāva izbūvi nav atbalstīts, jo bija pārāk agresīvs, krietni platāks par esošo ēkas apjomu. Iesaka iesniegto variantu atbalstīt ar ieteikumiem par aizmugures logiem.

A. Kronbergs: Teritorija attīstīsies atbilstoši apbūves noteikumiem, līdz ar to nav bīstamības ēku būvēt atbilstoši apbūves noteikumiem. Iespējams, pareizākais veids būtu stilistiski ēku paturpināt uz augšu līdz atļautajam augstumam ar mūsdienīgiem risinājumiem. Aicina atgriezties pie vienkāršākas izteiksmes arhitektūrā. Uzskata, ka jārikojas racionāli. Šis risinājums arī ir pieņemams, par terasi var diskutēt.

J. Dambis: Vieta attīstīsies, taču svarīgi, lai izmaiņas pilsētvidē nerada liekus jautājumus. Arhitektūras muzejā ir izstāde par Bauhaus ēkām Izraēlā, kur šādi jautājumi risināti saglabājot arhitektūras garu un stilistiku, neradot pretrunas starp jauno un oriģinālu. Piedāvātais risinājums nav labākais iespējamais.

J. Asaris piekrīt A. Kronbergam.

V. Brūzis aicina atbalstīt risinājumu ar ieteikumiem pagalma fasādei, jo pret ielām risinājumi pieņemami.

Pēc īpašnieka lūguma tiek precizēts, ka kopumā tiktu atbalstīts 4. variants, ja tas būtu iesniegts.

Diskusija par procedūru. V. Brūzis iesaka saņemt būvatļauju un iesniegt izmaiņas, jo pašreizējais būvniecības likums atļauj mainīt ēkas raksturu un formu, nemainīgai jāpaliek tikai funkcijai. Ja ir citi varianti, pirms tehniskā projekta izstrādes tie izskatāmi padomē.

Padome balso par lēmumu: Padome redz, ka ir iespējas ēku paaugstināt, veidojot vidē iederīgu risinājumu, ievērojot ēkas stilistiku un apbūves noteikumus. Tehnisko projektu izskatīt padomē.

Par – 7 – J.Asaris, D. Baltiņa, V.Brūzis, J.Dambis, A.Kronbergs, I.Purmale, J.Zilgalvis

Pret – 0;

Atturas – 1 – D. Baltiņa

Lēmums: Padome redz, ka ir iespējas ēku paaugstināt, veidojot vidē iederīgu risinājumu, ievērojot ēkas stilistiku un apbūves noteikumus. Tehnisko projektu izskatīt padomē.

Sēdi slēdz plkst. 15.55

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

I.Purmale

D. Baltiņa

J.Zilgalvis

J.Dambis

V.Brūzis

A.Kušķis

Sēdi protokolēja:

A.Kaurāte